

Stupavan

ROČNÍK I

číslo 7

INFORMAČNÝ SPRAVODAJ OBCE STUPAVA

Ú V O D

40.výročie SNP

V lete roku 1944 vznikla na Slovensku súvislá partizánska oblasť, v ktorej sa rozpútala skutočná partizánska vojna.

V tejto dobe bolo zo Stupavy narukovaných viac ako 50 chlapov v Trnave a na strednom Slovensku. Dňa 29. augusta 1944 vypuklo Slovenské národné povstanie. Slovenský ľud so zbraňou v ruke povstal proti tisovským prisluhovačom a hitlerovským vojskám, ktoré okupovali Slovensko. Už od prvého dňa vyhlásenia SNP medzi obyvateľmi našej obce, až na roduverných hlinkovcov a prisluhovačov hitlerovskej propagandy, zjavne sa prejavovala nálada, že hitlerovskí okupanti budú porazení a z nášho územia vyhnaní. Silne sa prejavovalo nadšenie medzi občanmi našej obce z úspechov, ktoré sústavne partizánske skupiny dosahovali v bojoch proti okupantom. Avšak veľmi boli postihnutí nervozitou a veľkým sklamaním zástanci hitlerovskej rozpínavosti, najmä členovia a príslušníci hitlerovskej nemeckej strany tzv. Deutsche Partei. Členovia tejto organizácie uskutočňovali názornú agitáciu na mape Európy, ktorú mali vyvesenú na dome vedľa Zemanskej uličky, kde je teraz obchod so zeleninou. Po vyhlásení SNP s propagáciou prestali a aj mapa sa zo steny stratila. SNP zaburácalo svedomím všetkých zástancov hitlerovskej nadutosti, čo sa zjavne preukázalo aj v tom, keď sami prestali prevádzať výcvik so zaobchádzaním proti-

tankových zbraní /pancerfausy, kde cvičili všetkých starcov tzv. slovenských stupavských Nemcov.

Z našej obce pred vypuknutím SNP boli narukovaní vojaci záložníci v slovenskej armáde, ktorých bolo 54. Na výzvu Slovenskej národnej rady viacerí vojaci z našej obce prešli na stranu povstaleckej armády a k partizánskym oddielom. Ako partizáni zúčastnili sa bojov proti fašistom Šembera Ján robotník, Móza Tomáš robotník, Mihál Ján robotník, Jelačič Tomáš robotník, Blažiček Ferdinand robotník, Takáč Ernest obuvník, Kalivoda František roľník a ďalší.

Z uvedených, ktorí sa zúčastnili bojov proti hitlerovským okupantom, po niekoľkých dňoch dostali sa do zajatia a boli odvážení do Nemecka. Tam boli v zajateckých táboroch a vyhánaní na ťažké práce. Domov sa dostali až keď boli oslobodení Sovietskou armádou. Vrátili sa domov väčšinou peši a s podlomeným zdravím. Medzi vojakmi, ktorí prešli k partizánskym oddielom boli i takí, ktorí videli len osobné záujmy a nemali na srdci spoločnú vec - slobodu. Otvorene preukázali zbabelosť. Po niekoľkých dňoch SNP sa vrátili domov ešte vo vojenskej uniforme.

Aby zahladili svoje protispoločenské ctenie, rozširovali medzi ľuďom, že SNP bolo nerozmyslene vyhlásené a vraj už je aj skoro skončené.

výpis z Obecnej kroniky

MV KSS, MO-SZPB. Osvetové stredisko a ZK Cementár

pozývajú Vás dňa 24. augusta /piatok/ 1984 na oslavy 40. výročia SNP, ktoré sa uskutočnia v našej obci

s týmto programom:

17.30 hod. - zraz účastníkov osláv pred MNV

18.00 hod. - polozenie vencov k pamätníku SNP
- odchod na amfiteáter

19.00 hod. - hymny ČSSR a ZSSR

- otvorenie osláv

- slávnostný prejav

- záver osláv

- Internacionála

- kultúrny program

- zapálenie partizánskej vatry

Po zapálení partizánskej vatry hrá dychovka ZK ROH na počúvanie.

V prípade nepriaznivého počasia budú oslavy v ZKROH Cementár.

Návšteva J.A.Kečatova v Stupave

Milé stretnutie sa uskutočnilo na MNV v Stupave dňa 14.augusta tohto roku. Navštívil nás doc. Dr.Jevgenij Alexandrovič Kečatov, kandidát farmaceutických vied, vedúci katedry organizácie a riadenia farmácie farmaceutickej katedry v Piatigorsku. Prvý raz poznal Stupavu po skončení druhej svetovej vojny, keď v čase od 20.mája do 15.novembra 1945 bol v našej obci vo veliteľskej funkcii. Vo veľkej vlasteneckej vojne bojoval v minometnom pluku s známymi katusi, veliteľ automobilovej roty. Pluk bol nositeľom najvyšších vyznamenaní a on sám má za bojové úspechy 3 rady z. B. vyznamenaní. Do našej vlasti prišiel cez Nemecko a jeho obávané katusie vypálili posledné salvy 2.mája 1945. Veľmi zaujímavé sú jeho spomienky na obec. Ubytovaný bol v terajšom domove dôchodcov, odkiaľ chodil plniť vojenské povinnosti do Poľska a Nemecka, ale vždy sa vrátil domov do Stupavy. Pri prechádzke obcou veľmi presne popisoval ulice a časti obce a menoval niektorých vtedajších milicionárov konkrétne aj p. Martánkoviča. Po skončení vojny študoval na farmaceutickom inštitúte, ktorý ukončil v r. 1950.

Ani nemyslel, že ešte Stupavu uvidí. Pracoval na inštitúte, v rôznych funkciách až posledných 8 rokov ako ved.katedry organizácie a riadenia.

V roku 1972 navštívil našu vlasť a s doc.Lehkým, svojim kolegom dohodol návštevu našej obce. Nasledovne v roku 1980 a teraz, keď je so skupinou študentov opäť u nás navštívil už nie našu obec, ale aj svoju.

Bolo mu totiž udelené čestné občianstvo obce Stupavy. Prijal to ako vyznamenanie svojej vlasti, strany a vojakov, ktorí nám priniesli slobodu. Krásne boli jeho slová "Veď ja som bol len obyčajný malý človek".

Stupavu navštívila v r. 1975 aj jeho manželka. Dopisujú mu stupavské deti.

Má jednu dcéru a ako šťastný dedo sa teší šesteročnej vnučke.

Bolo to milé neformálne stretnutie s človekom, ktorého veľkosť bola v jeho milom ľudskom a priateľskom prístupe dnes už vlastne k svojim spoluobčanom.

Rozlúčili sme sa pretože naše pracovné povinnosti sú prvoradá, ale nezabúdajte drahý Jevgenij Alexandrovič že Vás budeme čakať, ste predsa našim milým spoluobčanom.

Redakčná rada

Zamyslenie

Končí sa čas dovoleniek a vraciame sa domov, do práce do starého zaužívaného kolotoča všedných dní.

Mnohí sme odpočinutí, opálení a časť veru skôr dopálená, ak vrtošivé leto vyskúšalo práve na nich svoje rozmory. Moja matka vždy hovorievala, až pôjdu deti do školy, je po lete. A veru tak akosi to chodí.

Teda rozbalíme dovolenkový náklad, nezabudneme susedom prikrášiť zážitky a opäť sa stane z nášho domu náš hrad. Staneme sa slimákmi, ktorých zaujíma len ich ulita, a nič viac. A pritom stačí si pripomenúť a hlavne ak sme boli v devízovom zahraničí, ako rok čo rok rastú ceny a neistoty. Tu sa vlastne začína dôvod môjho zamyslenia.

Už by to bola pekná hromada novín, v ktorých sa písalo o šetrení a to hlavne chlebom a pečivom. A už nielen chlebom, ale aj mäsom a údeninami. V našej obci mnoho bezcitných ľudí opúšťa svojich psíkov, nuž aspoň títo netrpia hladom. Veď čo, keď je chlieb dvojdňový. Von s ním. Nakoniec každý nemá domáce zvieratá, aby to zužitkoval.

Predseda mi ale nejde táto vec do hlavy. Skúsme sa zamyslieť. Videli sme už niekto človeka, ktorý najdúe vo vrecku pätkorunu, túto jednoducho zahodil na cestu? Ako veľmi dbáme, aby naše malé ratolesti doma napísali na steny. Zato my vyzbrojení vreckovými nožíkmi bezstarostne ryjeme do výťahov večné pamiatky s obsahom nehodným pračloveka.

Mládenci hravo zohnú v noci po zábave dopravnú značku, no v čase celoobecných akcií majú tolko výhovoriek, že by sa z nich dala napísať kniha.

A ešte čosi do tretice.

Tabuľky zákazov a príkazov nesú podľa mňa tiež akýsi znak odcudzovania sa, či nad a podradenosti. Ak napíšem "Udržujte čistotu", tak ja ju vlastne nemusím. Som predseda pisateľom príkazu, som orgán a nebudaj mám na Vás pripravený aj sadzobník pokút.

A pritom sme všetci občanmi tejto krásnej vlasti. Preto by znelo krajšie "Udržujme čistotu", "Starajme sa o trávnik" atď., teda my všetci aj ja.

S týmito pár myšlienkami som sa chcel podeliť s našimi čitateľmi, i keď len malá ich časť mi dá za pravdu - napísal som zbytočne.

Arpád Osvald

predseda Redakčnej rady

Čo by sme mali vedieť

Komisia pre školstvo a kultúru

Činnosť našej komisie upriamuje sa na zabezpečenie a plnenie úloh dvoch významných úsekov práce a to školstva a kultúry v podmienkach Stupavy. Vychádzajúc z analýzy dosiahnutých výsledkov plnenia programu stranických a štátnych orgánov, vytýčili sme si hlavné smery realizácie Projektu organizačnej a obsahovej prestavby čs.výchovno-vzdelávacej sústavy, ktorý sa dôsledne realizuje na 6 materských školách, základnej škole, ako i ľudovej škole umenia. Naša komisia pravidelne hodnotila stav plnenia úloh za priamej účasti pracovník zainteresovaných, kde sa aj zasadnutie komisie realizovalo. Patríme medzi tie obce na Slovensku, kde sa podarilo plne uspokojiť požiadavky rodičov na umiestnenie svojich detí do predškolských zariadení. Spoločne plánom práce a finančným rozpočtom vytvárame podmienky pre realizáciu náročných úloh nového obsahu na základnej škole a ĽŠU. Vcelku darí sa aktivizovať činnosť ZRPŠ na všetkých školách k tomu, aby konkrétnou pomocou napomáhali vedeniu škôl splniť výchovné úlohy.

Na úseku kultúry usilujeme o zjednotenie systému práce a koordináciu všetkých podujatí v obci na úseku politicko-výchovnej a agitačno-propagačnej činnosti miestneho osvetového strediska v ZK ROH Cementár aj prostredníctvom jednotného plánu kultúrno-osvetovej činnosti MOS a ZK ROH Cementár na jednotlivé roky. Čez priamu riadiacu a kontrolnú činnosť našej komisie, úspešne realizujú sa plánované podujatia prostredníctvom MOS, MLK, ZPOZ-u ako aj múzea F. Kostku. Všetky organizované podujatia sú v znamení 40.výročia SNP a vyvrcholenia národno-oslobodzovacieho boja našich národov spod fašistickej poroby.

Vychádzajúc z úloh národného výboru po 6. zasadnutí ÚVKŠČ a zasadnutí ÚV KSS a z dokumentu "Opatrenia MNV v Stupave na realizáciu uznesenia 6.zasadnutia ÚVKŠČ" vytýčili sme si pre obdobie rokov 1983-1985 také úlohy, ktoré sú vysoko aktuálne. Z nich chcem upozorniť aspoň na niektoré:

1. V politickej agitácii prehĺbiť čínorodý vzťah občanov Stupavy k budovateľským úlohám, získať väčšinu pre splnenie úloh v oblasti ekonomiky a ostatných úsekov spoločenského života.

2. V propagande a agitácii trpezlivo a na vysokej úrovni vysvetľovať postoje našich socialistických krajín v boji za svetový mier a odzbrojenie, uvoľnenie medzinárodného napätia. Vysvetľovať význam upevňovania obranyschopnosti našej krajiny, dôsledne plniť úlohy pri ochrane štátnych hraníc a udržať čestný titul "Vzorná pohraničná obec".
3. V názornej agitácii propagovať dosahované dobré pracovné a budovateľské výsledky. V každom závode, škole, inštitúcii obnoviť činnosť agitačného strediska. Do galérie najlepších pracovníkov funkcionárov MNV a zložiek NF. Rozšíriť činnosť "Izby revolučných tradícií", budovať kútiky revolučných tradícií v každom závode, na každom pracovisku.
4. Každé kultúrno-osvetové a politicko-výchovné podujatie organizované cez MOS a ZK-ROH organizovať na vysokej ideovej a organizačnej úrovni. Zvýšenú pozornosť venovať zlepšovaniu medziludských vzťahov, pranierovať prejavy egoizmu u jednotlivcov a neustále zvyšovať úroveň a výchovné zámery občianskych obradov, formovať a zakladať nové socialistické tradície. Je nutné rozšíriť členskú základňu súborov a krúžkov záujmovej umeleckej činnosti, v spolupráci so spoločenskými organizáciami praco-

vať s mládežou na úseku technickej tvorivosti, prírodovednej činnosti, obnoviť nácvik divadelných hier, pokračovať v dobrých tradíciách na úseku hudobných produkcií. Na úseku MLK naďalej skvalitňovať úroveň poskytovaných služieb našim obyvateľom, trvale pokračovať v osvedčených formách práce s knihou /besedy so spisovateľmi, výstavy spojené s predajom a ďalšie/. Propagovať činnosť Múzea národného umelca F.Kostku v Stupave.

Rozsiahla je činnosť aktívu dobrovoľných pracovníkov v komisii na úseku školstva a kultúry, s ktorou sa budeme pravidelne zoznamovať, najmä s aktuálnymi otázkami prechodu na povinnú 10-ročnú dochádzku ako i s kultúrno-osvetovou činnosťou. Obraciame sa s dôverou na Vás, milí spoluobčania o nadviazanie konkrétnych dotykov prostredníctvom všetkých spoločenských a záujmových organizácií v Stupave, prosíme o úzku spoluprácu závodov, škôl, inštitúcií, aby náš život bol radostnejší a bohatší.

Dr.Jozef Počuch
predseda komisie

Činnosť ZO-SZZ "Ovocinár"

Rada Okresného národného výboru Bratislava-vidiek uznesením zo dňa 25.5.1981 udelila súhlas na zriadenie záhradkárskej osady v lokalite Mástske Grefty v k.ú. Stupava. Bola založená Základná organizácia v Stupave. K dnešnému dňu má 216 členov. Zmluva o dočasnom užívaní pôdy bola uzatvorená dňa 1.10.1981 na výmeru 11,12 ha na dobu 25 rokov. Pôda bola vyčlenená z poľnohospodárskeho pôdneho fondu OŠM.

Na zúrodnenie prevzatej pôdy bola vypracovaná realizačná dokumentácia prerokovaná dňa 6.10.1981 a opatrená stanoviskami príslušných organizácií k budovaniu záhradkárskej osady.

Bol vydaný schvaľovací protokol realizačnej dokumentácie dňa 24.11.1981. Jej rozpočet na likvidáciu samonáletných lesných porastov, vytrhanie pňov a koreňov, spálenie nezužiteľných hmôt, presuny pôdy a jej úprava terasami, zúrodnenie a vyhnojenie predstavuje sumu 828 tis.Kčs. Všetky tieto práce vykonali členovia svojpomocou v brigádach v sobotu a nedeľu od septembra 1981 do mája 1982.

Práce mechanizmami a pohonné hmoty boli uhradené z investičných vkladov členov organizácie.

MNV v Stupave vydal územné rozhodnutie a následné stavebné povolenie na oplotenie záhradkárskej osady, ktoré sa vybuďovalo na jar 1982. Náklady na oplotenie boli taktiež uhradené z vkladov členov. Záhradkárska osada bola geometricky rozdelená na jednotlivé parcely do 400 m². Na postavenie záhradných prístreškov bolo z pôdneho fondu odňaté rozhodnutím ONV Bratislava-vidiek po 16 m² a z vkladu členov zaplatená suma 54 tis.Kčs.

Zúrodnením 11 ha pôdy a tým jej prinavrátením poľnohospodárskej výroby bolo vykonané dielo v hodnote 1,1 mil. Kčs.

V lete v r.1983 bol vypracovaný projekt výstavby záhradkárskej osady Štátnym inštitútom urbanizmu a územného plánovania /URBION/. Projekt bol schválený Radou MNV v Stupave a predložený na schválenie Rade ONV Bratislava-vidiek.

V priebehu budovania našej osady bolo vysadených viac ako 1 500 ovocných stromkov a 300 okrasných drevín. Dopestovanie zeleniny pre samozásobenie sa v našej osade stáva už samozrejmosťou.

- Presádzame ihličňany a stále zelené dreviny.
- Komárov z bytu vypudíme rozkrájanou paradajkou na tanieri.
- Škorce a iné škodné vtáctvo z vinohradu odplašíme návnadou obilia, ktoré bolo aspoň tri dni nemočené v denaturovanom liehu. Opití vtáci i po vytriezvení robia paniku a celý krdeľ opustí "nebezpečné" prostredie.

Emil Hrmo

ZO SZZ

Z kalendára záhradkára na mesiac a u g u s t

- Štepíme a očkujeme ovocné stromy, kým trvá miazga.
- Kôstkové stromy, orechy a bobulové kríky režeme len po zbere ovocia a rany zatrieme Latexom. Vosk steká.
- Jahodové sadenice vysádzame za priaznivých podmienok.
- Skracujeme /snímeme/ vinnú révu. Neskoršie sorty ošetríme proti pliesni a iným hubovitým chorobám.
- Výhonky broskýň skracujeme a režeme okolo 20. augusta.
- Pozor na II. generáciu obalovačov! Mole chytáme do fliaš z octu na rôzne aromatické šťavy, pivo a pod. Proti húseniciam upevňujeme na kmene stromkov lepiace pásy. Chemikálie používame len výnimočne na zimný sortiment ovocia.
- Ružičkovému kelu a paradajkám zrežeme vrcholce.
- Vysievame zimný šalát a čiernu reďkovku.
- Presádzame ľalie, kosatce, narcisy a pod. Zo zeme do zeme.
- Rozmnožujeme muškáty z odrezkov /pre budúci rok/.
- Odkvitnuté stonky gladiol a iných kvetov včas odrežeme.

- Presádzame ihličňany a stále zelené dreviny.
- Komárov z bytu vypudíme rozkrájanou paradajkou na tanieri.
- Škorce a iné škodné vtáctvo z vinohradu odplašíme návnadou obilia, ktoré bolo aspoň tri dni namočené v denaturovanom liehu. Opití vtáci i po vytriezvení robia paniku a celý krdeľ opustí "nebezpečné" prostredie.

Emil Hrmo

ZO SZZ

SNP

Do sveta rozhlás
Povstania ohlas
povedz aj o tých
neznámych pred nami

povedz ras o nás
neznámych po nás
na jeden dotyk
v ten pravý okamih

Vojtech Kondrát

KINO - KINO - KINO - KINO - KINO - KINO - KINO

a u g u s t 1984

3. 8. ŽENA V RINGU - film USA, kl.mp
mládeži přístupný, 6,-, 7,-, 8,-
-
7. 8. NESKORÉ STRETNUTIE - sov.film, kl.f.
mládeži přístupný, +1,-
-
10. 8. ZVLÁŠTNÁ LIEČBA - juhoslov.film, kl.f.
mládeži neprístupný, +1,-
-
14. 8. KARLINE MANŽELSTVÁ - slov.film, kl.f.
mládeži neprístupný, +1,-
-
17. 8. TRETÍ NA RADE - taliansky film, kl.f.
mládeži nepríst., 6,-, 7,-, 8,-
-
21. 8. MALINOVÝ KOKTAIL - čsl.film, kl.f.
mládeži přístupný, +2,-
-
24. 8. SVEDOK - franc.film, kl.f.
mládeži neprístupný, +2,-
-
28. 8. TROMFOVÉ ESO - taliansky film, kl.f.
mládeži přístupný, 6,-, 7,-, 8,-
-

31.8. REZIDENT SA VRACIA - sov.film, kl.f.
mládeži prístupný, +2,-

Mládežnícke filmy:

5.8. DNES PRIŠIEL NOVÝ CHLAPEC - čsl.film, kl.f, +2,-

12.8. ORIEŠKOVÁ ČOKOLÁDA, rum.film; kl.f. +1,-

19.8. ŽIVOT JE KRÁSNY - sov.film, kl.f. +1,-

26.8. STRYČKO JOE - film USA, kl.f. +2,-

Detské filmy

5.8. NEZBEDNÍK CIPERA - rum.film, kl.f.

12.8. CIBULIAČIK - sov.film, kl.f.

19.8. MALÝ VEĽKÝ HOKEJISTA - čsl.film, kl.f.

26.8. SILÁK - sov.film, kl.f.

Začiatky predstavení:

detské   o 14.00 hod.

mládežnícke   o 17.00 hod.

večerné   o 19,30 hod.

O B S A H

1. Úvod ..... str. 1
2. Návšteva J.A.Kečatova ..... str. 4
3. Zamyslenie ..... str. 5
4. Čo by sme mali vedieť ..... str. 8
5. Činnosť ZO-SZZ str.12
6. Z kalendára záhradkára str.15
7. Kino str.18

Redakčná rada: Ing. Osvald Arpád (predseda), Vladimír Mencl, Dr. Rácová Anna, Ing. Paulík Dušan, Jaderková Božena, Ladislav Kudijovský, Daráš Jozef, Puškáč Miroslav.

Vydalo Miestne osvetové stredisko v Stupave.

Povolené ONV Bratislava-vidiek - odb.kult. pod. čís.

Kult.3-15/III-1984.

